

IZ SVETA TIŠINE

Glasilo Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije

ISSN 1318-1394

Letnik XXXIII, št. 3 / marec 2012

- **PRAVILA UPORABE OBJEKTOV ZA OHRANJANJE ZDRAVJA**
- **KLIC V SILI TUDI PREK SMS SPOROČIL**
- **RAZPIS ZA UPORABO POČITNIŠKIH ZMOGLJIVOSTI**
- **IZBOR ZA NAJLEPŠE GLUHO DEKLE SLOVENIJE**

POŠILJANJE PISNEGA IN SLIKOVNEGA GRADIVA ZA GLASILO IST

V naše uredništvo prihajajo različne vrste datotek in fotografij za objavo. Radi bi vas vnovič spomnili na že napisana navodila, kako in v kakšni obliki je treba pripraviti in poslati datoteke. Le ob upoštevanju navodil bomo lahko zagotovili kakovost našega tiskanega medija.

BESEDILNE DATOTEKE

Besedila naj bodo napisana v računalniškem programu Word. Besedila, poslana v programu PDF ali skenirana, bomo zavrnili, z izjemo vabil, diplom, dopisov, priznanj itd.

SLIKOVNE PRILOGE

Pri fotografiranju je za objavo dobre fotografije potrebno upoštevati naslednje nastavitve na posameznih napravah: če so digitalne fotografije narejene s fotoaparatom, izberite nastavev kakovosti slike HQ (3072 x 2304) ali SHQ (3072 x 2304). Nekateri profesionalni fotoaparati imajo za nastavev kakovosti slike črko L (Large). Tovrstne fotografije so običajno v formatu jpg, kar ustreza zahtevam našega glasila. Če pošiljate skenirane predloge, resolucijo (kakovost slike) nastavite na 300 dpi, širina pa naj bo vsaj trinajst centimetrov. Tako skenirano predlogo shranite v formatu jpg. Če nimate kakovostnega optičnega čitalca, vam priporočamo, da nam v uredništvo pošljete izvorno predlogo. Fotografije, ki ste jih naložili s svetovnega spleta, naj imajo ločljivost vsaj 1200 x 900 točk, datoteka pa naj bo velika vsaj 440 KB. Fotografije ne smejo biti prilepljene v Wordov dokument! Ko boste besedilo v Wordu poslali po elektronski pošti, zraven pripnite še fotografije v formatu jpg. Če poslane fotografije in besedila ne bodo ustrezala navodilom, bomo prisiljeni članke zavrniti oziroma jih objaviti brez fotografij.

UREDNIŠTVO

OBVESTILO UREDNIŠKEGA ODBORA

Pred vami je marčevska številka glasila Iz sveta tišine, v kateri boste našli veliko zanimivega in raznovrstnega branja. V tokratni številki pišemo o spremembah socialne zakonodaje, novi storitvi, imenovani SMS 112, razpisu za počitnikovanje v objektih Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije ter ostalih aktualnih dogodkih. Zahvaljujemo se vam za prispevke in upamo, da boste z nami sodelovali še naprej. Glasilo Iz sveta tišine prispeva h kulturni istovetnosti in zgodovini gluhih, naglušnih, gluhoslepih ter oseb s polževim vsadkom, zato so vsi prispevki zelo pomembni.

Če bi želeli tudi sami napisati kakšen prispevek, ste pristrčno vabljeni, da ga pošljete po elektronski pošti ali na naslov Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije **s pripisom 'za IST'**.

Če se vam zdi naše glasilo zanimivo in ga želite tudi sami prejemati, vas vabimo, da nam na naslov Zveze ali po elektronski pošti sporočite svoje ime in priimek ter naslov, da vas uvrstimo med prejemnike glasila.

Ne pozabite tudi na spletno glasilo IST, ki je dosegljivo na naši spletni strani **www.zveza-gns.si**.

Še vedno velja vabilo za dejavno sodelovanje pri ustvarjanju našega skupnega glasila Iz sveta tišine. Svoje prispevke s priloženimi fotografijami nam pošljite na e-naslov **urednistvo.ist@zveza-gns.si**.

UREDNIŠTVO

Pismo našega urednika

Ko na koledarju obrnemo list in se pred nami pojavi mesec marec, se zavemo, da prihaja pomlad. Zima počasi izgublja svojo moč, gore pa belo pokrivalo. Dnevi so vse toplejši in noči se krajšajo.

Marec je mesec, posvečen materam in ženam, in upam, da se nanje spomnite tudi ostale dni v letu, ne le na njihov praznik. Marec je tudi mesec, v katerem urne kazalce premaknemo za uro naprej.

Zvončki so že pokukali iz zemlje, trobentice so zacvetele in narava se prebuja v vsej svoji veličini. Pustne šeme so uspešno pregnale zimo in kostume smo že zdavnaj spravili v omare. Vendar pa marec še ni mesec za menjavo zimskih oblačil za poletna. Večeri so sveži, čeprav je čez dan na soncu že prijetno toplo. Zato ne pozabimo na star slovenski pregovor, ki pravi, spomladi čim dalj gor, jeseni čim dalj dol. Z drugimi besedami, spomladi se ne smemo prehitro sleči, jeseni pa ne predebelo obleči.

Adem Jahjefendić

IZDAJATELJ: Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije, Drenikova 24, Ljubljana, telefon: 01/500 15 00, telefaks: 01/500 15 22 **SPLETNA STRAN:** www.zveza-gns.si
GLASILO UREJA: Adem Jahjefendić, uredništvo.ist@zveza-gns.si **UREDNIŠKI ODBOR:** Zdenko Tomc, Franci Mulej, Boris Horvat, Nina Janžekovič, Aleksandra Rijavec Škerl, Nataša Kordiš
LEKTORICA: Barbara Perc **OBLIKOVANJE:** Franc Planinc **TISK:** Farba, grafične storitve d. o. o. Uredništvo si pridržuje pravico do objave, neobjave, krajšanja ali delnega objavljanja nenaročenih prispevkov v skladu s poslanstvom in prostorskimi možnostmi glasila. V posameznih primerih mnenja posameznikov ne izražajo obvezno tudi mnenja ZDGNS. Nenaročenih besedil in fotografij ne vračamo. Ponatis celote ali posameznih delov je dovoljen le s pisnim privoljenjem. Anonimnih prispevkov oziroma prispevkov, ki žalijo čast drugih, ne objavljamo. Glasilo je brezplačno in v javnem interesu, zaradi česar na podlagi 8. točke 26. člena Zakona o davku na dodano vrednost (UL RS št. 89/98) ni zavezano k plačilu DDV-ja. Izhaja v nakladi 3.700 izvodov.

Fotografija na naslovnici:
Mis gluhih Slovenije 2012
Foto: Jan Orešnik

KAZALO

1. Pismo našega urednika
2. S sekretarjeve mize
8. Razpis za uporabo počitniških zmogljivosti
9. Subvencija za letovanje za gluhe in naglušne člane društev
14. Letovanje socialno ogroženih
15. Pravila uporabe objektov za ohranjanje zdravja
16. Klic v sili tudi prek SMS sporočil
17. Potrebe po pro bono zdravstvenih storitvah vse večje
18. Osebe z okvaro sluha in glasba
20. Sprememba socialne zakonodaje
23. Pustovanje na Ptuj
24. Državno prvenstvo v bovlingu
26. Izbor za najlepše gluho dekle Slovenije
27. Ali gluhi lahko plešejo argentinski tango
28. Ponudba Term Vivat

S sekretarjeve mize

Sneg, mraz, veter in burja nas za trenutek spomnijo, da smo lahko hvaležni za vse, kar imamo. Marsikdo v ihti iskanja tistega, kar potrebuje, nadomesti s tistim, kar si želi, in pogosto ravno zaradi tega pride do konfliktov in frustracij. Ne glede na zunanje dejavnike nas poganja notranja motivacija po dobrem, boljšem in prijetnejšem.

POREFERENDUMSKA VROČICA

Na žalost vse invalidske organizacije skupaj nismo uspele zbrati dovolj podpisov za preprečitev izvajanja Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o lastninskem preoblikovanju Loterije Slovenije.

Državni zbor je presenetljivo hitro nadaljeval z vsemi postopki in Mandatno-volilna komisija je invalidskim organizacijam že posredovala pobudo, naj predlagajo nove kandidate za člane sveta Fundacije za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij. Nekatere stvari v državi se ne spremenijo desetletja, v ozadju teh sprememb pa je velik interes za tako hitre korake. V skladu z delovanjem Nacionalnega sveta invalidskih organizacij Slovenije so bili sklicani številni sestanki sekretariata in upravnega odbora, kjer se je izpostavilo omenjene probleme.

Nacionalni svet je podprl zahtevo Državnega sveta in vzporedno z njim na Ustavno sodišče naslovil zahtevo za začetek postopka ocene ustavnosti in zakonitosti sprejetega zakona. Pobudo za ustavno presojo smo podali tudi na Zvezi društev gluhih in naglušnih Slovenije. Glede na roke, ki jih je postavila Mandatno-volilna komisija, vzporedno s tem tečejo tudi postopki imenovanja novih članov sveta Fundacije.

IZREDNA SEJA UPRAVNEGA ODBORA ZVEZE

Na izredni seji upravnega odbora Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije smo v skladu s pozivom Mandatno-volilne komisije, roki in zahtevanimi pogoji predlagali svojega kandidata za člana sveta Fundacije. Kandidate posameznih invalidskih organizacij bo obravnaval še Nacionalni svet invalidskih organi-

zacij in skupni seznam posredoval v Državni zbor.

SPLETNA TV PREDSTAVLJENA V MEDNARODNEM PROJEKTU ZERO PROJECT REPORT 2012

Predstavitev informativne dejavnosti Spletne TV kot primera dobre prakse na področju dostopnosti informacij osebam z okvaro sluha v posebni mednarodni publikaciji z naslovom Zero Project Report 2012 nam je v veliko čast.

Gre za mednarodno raziskavo o implementaciji Konvencije o pravicah invalidov, ki jo izvaja fundacija ESSL, in predstavlja skupno 27 dobrih praks z vsega sveta.

Urednica Spletne TV mag. Tina Grošelj in novinarka Anita Ivačič sta bili povabljeni na spremljajočo mednarodno konferenco o dobrih praksah za osebe z invalidnostjo, ki je konec januarja potekala na Dunaju. Na njej sta udeležencem iz 36 držav predstavili delovanje in poslanstvo Spletne TV. Gre za veliko priznanje vsem ustvarjalcem in sodelavcem omenjene televizije.

Spletna TV je bila med dobre prakse uvrščena, ker s svojo dejavnostjo neposredno udejanja 21. člen Konvencije o pravicah invalidov,

E-uprava v znakovnem jeziku

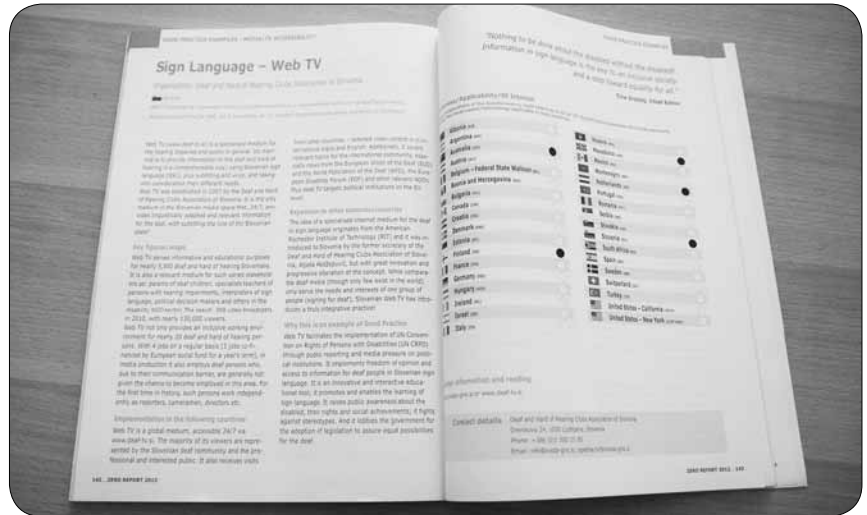
saj gluhim zagotavlja informiranje v znakovnem jeziku. Hkrati javnosti ozavešča o gluhoti ter spodbuja sprejetje in izvajanje ustrezne nacionalne zakonodaje na področju senzorne invalidnosti. Dobra praksa Spletne TV je objavljena v publikaciji na spletni strani www.zeroproject.org.

ČLANEK O E-DOSTOPNOSTI OSEB Z OKVARO SLUHA V PUBLIKACIJI SVETOVNE ZVEZE GLUHIH

Svetovna zveza gluhih je objavila članek Zveze o e-dostopnosti za osebe z okvaro sluha v Sloveniji. Predstavili smo rezultate evropskega projekta, ki se nanašajo na večjo dostopnost gluhih in naglušnih do vsebin na spletnih straneh Ministrstva za javno upravo, Urada varuha človekovih pravic, Urada za enake možnosti, Državnega zbora in drugih javnih institucij.

KONVENCIJA OZN O PRAVICAH INVALIDOV TUDI V MEDNARODNEM ZNAKOVNEM JEZIKU

Svetovna zveza gluhih je na spletnih straneh objavila prevod Konvencije o pravicah invalidov v mednarodnem znakovnem jeziku. Lahko smo

Predstavitev Spletne TV v publikaciji projekta Zero Project Report 2012

ponosni, da je Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije kot ena prvih na svetu omenjena konvencijo prevedla v slovenski znakovni jezik, kar je posebej pomembno za naše uporabnike. Sodelovali smo tudi pri pripravi prilagojene tiskane izvedbe in s pomočjo sredstev Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve na zgoščenki pripravili posebno izdajo konvencije v znakovnem jeziku.

DONACIJA MICROSOFTA

Pri nakupu računalniškega programa za evidenco članov smo naleteli na izredno podporo podjetja Microsoft, ki je Zvezi društev gluhih in naglušnih Slovenije daroval 33.071 ameriških dolarjev. Toliko je namreč znašal popust pri nakupu nujno potrebnega programa za izdelavo evidence članov. Na sestankih, usposabljanju in uvajanju programa

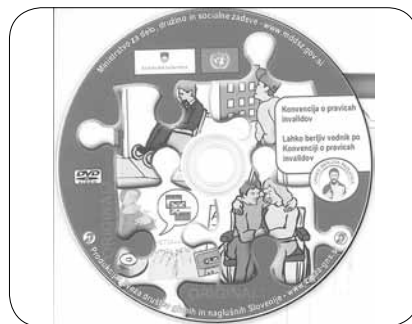
so aktivno sodelovali nekateri sekretarji društev, za kar se jim iskreno zahvaljujemo. Dogovorili smo se, da se bomo do maja, ko bo seminar v Fiesi, potrudili zbrati vse podatke in predstaviti prve izsledke iz skupne evidence. V društvih in na Zvezi imamo tako prvič skupni program evidence članov, ki omogoča lažjo obdelavo podatkov in vnašanje zapornih informacij.

Microsoft

Svetovna zveza gluhih

Konvencija o pravicah invalidov v znakovnem jeziku

Usposabljanje za uporabo programa za evidentiranje članstva

OHRANJANJE ZDRAVJA OSEB Z OKVARO SLUHA

Lani smo tesno sodelovali z zdraviliščem Thermana Laško in Termami Vivat v Moravskih Toplicah. Oboji so sobe in recepcijo opremili s tehničnimi pripomočki in se s tem prilagodili osebam z okvaro sluha. Zahvaljujemo se jim za podporo in razumevanje. Po podatkih, ki jih imamo, je pri njih doslej bivalo že več kot trideset gostov z okvaro sluha.

PRAVILNIK IN SEZNAM TEHNIČNIH PRIPOMOČKOV

V januarju in februarju smo imeli več sestankov z Ministrstvom za delo, družino in socialne zadeve, na katerih smo dokončno uskladili pravilnik in seznam tehničnih pripomočkov. Ni vse tako, kot smo želeli, vendar je tudi ministrstvo v trenutnih finančnih okoliščinah v zelo težki situaciji. Medresorsko se že usklajuje z drugimi ministrstvi, zato v kratkem pričakujemo, da bo minister podpisal pravilnik in seznam. Mislili smo, da bo to nalogo prevzel Svet za tehnične pripomočke, ki pa ga ministrstvo še ni imenovalo. Kakšna bo končna oblika pravilnika in seznama, še ne vemo. Vse bo bolj jasno, ko bomo prejeli podpisa-

GLUHOSLEPI

Ker so številni gluhoslepi vključeni v naša društva, nadaljujemo s pritiski na državo, naj uredi njihov status. V oddaji Prisluhnimo tišini smo osvetlili njihove probleme ter povezali vse pomembne akterje na tem področju.

Vključili smo tudi Ministrstvo za šolstvo, ki pa je bilo zelo nekonkretno. Še vedno čakamo na Ministrstvo za šolstvo in šport, da se v Pravilniku o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami, ki ga usklajujejo z Zavodom za gluhe in naglušne Ljubljana, izreče o gluhoslepih ter o gluhi dijakinji na eni od ljubljanskih srednjih šol. Človek težko razume takšno neodzivnost.

Učiteljica Tjaša in gluhoslepa deklica Anja Vovk

ni pravilnik. Vemo pa, da se stvari premikajo, saj je ministrstvo koncesionarja zaposlitvene rehabilitacije Zavod Racio Social in Socialno zbornico Slovenije pozvalo, naj pripravi predlog liste izvedencev, ki lahko podajo mnenje o upravičenosti do tehničnega pripomočka. Socialna zbornica Slovenije je objavila javno povabilo, ki je v skladu s pogoji in zahtevami ministrstva. Postopki še trajajo, lista pa bo verjetno znana do pomladi. Na ministrstvu so nam tudi ustno zagotovili, da bodo predvidoma marca objavili razpis za dobavitelje tehničnih pripomočkov.

Elektronska varuška

Indukcijska TV zanka

Sestanek predsednikov in tajnikov

POSLOVANJE DRUŠTEV IN ZVEZE

Aktivnosti za pripravo zaključnega računa, poročila inventurne in gospodarske komisije ter postopki za sklic nadzornega odbora, upravnega odbora in skupščine Zveze potekajo v skladu s časovnim načrtom. Začeli smo tudi s postopki za pripravo materialov za revizorja, ki vsako leto pregleda naše poslovanje. Prav tako nameravamo sklicati sestanek predsednikov in sekretarjev, pripravljamo letno poročilo za našega največjega financerja, Fundacijo za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij, ter sklice skupščin po društvih.

PREDAVANJE O SPREMEMBAH ZAKONODAJE NA PODROČJU SOCIALNEGA VARSTVA

Ker imajo naši uporabniki precej težav z razumevanjem sprememb

zakonodaje na področju socialnega varstva, sta predstavnika Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve, direktor Direktorata za socialne zadeve Davor Dominkuš in vodja pravne službe Barbara Strajnar, predstavnikom društev, Zveze, uporabnikom ter številnim staršem gluhih, naglušnih in gluhoslepih otrok predstavila ključne spremembe in novosti. Odgovorila sta tudi na vsa vprašanja. Zakon o socialno-varstvenih prejemkih in Zakon o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev posegata v življenje vseh dr-

žavljanov ne glede na invalidnost. Posledice krčenja finančnih sredstev države se kažejo tudi na socialnem področju. Veliko govora je bilo o denarni socialni pomoči, otroškemu dodatku, varstvenem dodatku, dodatku za pomoč in postrežbo itd. Zelo pa nas je razveselila informacija, da ministrstvo pripravlja nov razpis, na katerega se bodo lahko prijavi izvajalci omenjenih storitev posebej za osebe z okvaro sluha. Želim si, da bi se tudi v Sloveniji našel investitor gradnje doma za ostarele, prilagojenega osebam z okvaro sluha.

Davor Dominkuš

Oče gluhoslepih otrok

ZAKON O SOCIALNO-VARSTVENI DEJAVNOSTI

S sprejetjem zakonodaje na področju socialnih pravic je s 1. januarjem stopilo v veljavo precej novosti. Zaradi tega se centri za socialno delo soočajo s številnimi problemi, saj kljub kadrovski okrepitvi poročajo, da imajo veliko težav z vnosom podatkov, pomanjkanjem povezav z računalniškim omrežjem ter s podatki Geodetske uprave, zato je proces vnosa zelo upočasnjen in omogoča le obdelavo treh vlog na dan. Zato so mnogi uporabniki njihovih storitev jezni nanje. Prav tako centri za socialno delo in Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve med seboj javno igrajo 'pingpong'. Socialna zbornica Slovenije je večkrat predlagala, naj se izvajanje zakona preloži, vendar se njenih predlogov ni upoštevalo. Strokovna javnost pod okriljem zbornice je pripravila novi predlog omenjenega zakona, saj so konec leta 2010 vsi socialni partnerji v celoti zavrnili zadnji predlog zakona s strani ministrstva. Ker od takrat ministrstvo ni naredilo ničesar za reševanje te problematike,

se je Socialna zbornica Slovenije odločila narediti zelo pogumen korak. Pripravo zakona so podprli upravni odbor, socialni klub, skupščina in številni člani zbornice. Imenovali so strokovno delovno skupino, ki je v nekaj mesecih pripravila omenjeni predlog. Objavili so ga na spletni strani in je trenutno v javni obravnavi. Pripombe na predlog zakona se pošilja neposredno na zbornico. Po zaključeni javni obravnavi bodo pripravili končni predlog, s tem pa se bo začel zakonodajni postopek za njegovo sprejetje. Odločitve, kdo bo zakon predlagal, še ni.

POROČILO O URESNIČEVANJU AKCIJSKEGA PROGRAMA ZA INVALIDE 2007 – 2013

Kot člani komisije smo v imenu vseh invalidov pripravili poročilo Vladi o uresničevanju Akcijskega programa za leto 2011.

Opozorili smo na neizvajanje nekaterih programskih ciljev in posebej poudarili težave oseb z okvaro sluha na področjih izobraževanja, tolmačenja, gluhoslepih, v domovih za ostarele, dostopnosti do informacij, javne televizije in razvoja znakovnega jezika.

Čeprav vsako leto pišem o podobnih stvareh, še vedno ne vem, ali kdo v državi to sploh prebere oziroma ima motivacijo, da bi kaj od zapisanega uresničil.

RADIO PTUJ

Kot gost oddaje na Radiu Ptuj sem v enourni oddaji pojasnil največje izzive, s katerimi se srečujejo osebe z okvaro sluha, ter predstavil delo mariborskega društva in ptujske podružnice. Oddajo je poslušalo 38.000 poslušalcev.

Zloženska Pravico imam slišati in razumeti

AKTUALNA ZAKONODAJA

Na spletnih straneh Ministrstva za zdravje so poleg aktivnosti, ki se nanašajo na Zakon o izenačevanju možnosti invalidov, Pravilnik o tehničnih pripomočkih, podzakonski akt Zakona o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami in Zakon o lastninskem preoblikovanju, objavljeni tudi predlogi Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zdravstveni dejavnosti ter Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju. To sta le dva zakona, ki se nanašata na življenje naših uporabnikov. Informacijo o tem smo poslali vsem društvom, predvsem zato da bodo pozorno spremljali spremembe na tem področju.

SMS 112

Po uvedbi Wap sistema in klicnega centra za osebe z okvaro sluha smo ves čas opozarjali, da je treba za osebe z okvaro sluha v Sloveniji urediti tudi sistem dostopa na številko 112. Predlagali smo, naj bo omenjena storitev dostopna prek klicnega centra ali pa naj se uredi neposredni dostop. Tako je Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje uvedla novo storitev SMS 112. Na spletnih straneh Zveze in v našem glasilu bomo storitev podrobneje predstavili, dogovarjamo pa se tudi za predstavitev po društvih. Če se želijo društva individualno dogovoriti za predstavitev omenjene storitve, naj se obrnejo na gospoda Tavčarja z Urada za zaščito in reševanje.

Kitajska delegacija na Zvezi

OBISK KITAJSKE DELEGACIJE

Zvezo so obiskali učitelji posebne šole za gluhe na Kitajskem. Predstavili smo jim naše delo ter jih seznanili z vsemi posebnimi socialnimi programi, ki se izvajajo na državni in lokalni ravni.

Prisluhnili so nam z velikim zanimanjem in s seboj odnesli obilico materialov, ki jim bodo v pomoč pri delu.

FIHO 2012

Razveselili smo se novice o rednih stoddotnih dvanajstinah, ki nam jih nakazuje Fundacija za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij, ter odobritve celotnega zneska za leto 2012 po sklepu odobrenih naložb na državni in lokalni ravni. S tem si bomo malo zacelili rane zaradi nerealiziranih naložb v letu 2011.

Naložbe so nujno potrebne za nemoteno izvajanje posebnih socialnih programov na lokalni in državni ravni.

POSVET NEVLADNIH ORGANIZACIJ

Udeležili smo se posveta nevladnih organizacij, ki ga je organiziral Center za nevladne organizacije Slovenije. Na njem so opozorili na

probleme financiranja programov s strani Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve ter Fundacije za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij, saj je ministristvo zaostriilo pogoje financiranja in spremenilo nekatere postavke, fundacija pa dvanajstine realizira na osnovi prilivov.

Posvet je znova pokazal, kako pomembne smo nevladne organizacije, saj dopolnjujemo in nadomeščamo državno skrb za marsikatero skupino državljanov, čeprav so naša sredstva in delovni pogoji vedno bolj omejeni.

POROČILA ZA MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO IN SOCIALNE ZADEVE

Pripravili in oddali smo vsa poročila o dveh posebnih socialnih programih na državni ravni. Državna sredstva predstavljajo dragoceni vir za izvajanja naših programov, ki obogatijo življenje in delo oseb z okvaro sluha.

Ruth Westheimer je zapisala, da naša pot ne vodi po mehki travi, temveč po gorskih poteh, posutih s kamenjem. Vendar vodi navzgor, naprej in proti soncu. Tudi sam tako čutim svoj korak. Veliko lepega in dobrega smo naredili.

Matjaž Juhart

Razpis za uporabo počitniških zmogljivosti za poletno sezono 2012 bo objavljen konec marca, po potrditvi upravnega odbora. Termini uporabe posamezne zmogljivosti so sedemdnevni in so za posamezno društvo vnaprej določeni.

Razpis se nanaša na:

- 1. počitniški dom v Piranu,**
- 2. počitniški prikolici v Avtokampu Fiesa,**
- 3. Hotel Fiesa,**
- 4. apartmaje v Moravskih Toplicah,**
- 5. počitniški dom v Kranjski Gori.**

Razpis se nanaša na obdobje od 15. junija do 30. septembra 2012. Izjema je hotel Fiesa, kjer se razpis nanaša na obdobje od 15. junija do 15. septembra 2012.

V razpisu bodo objavljeni način in možnosti počitnikovanja ter cena in plačilo uporabe omenjenih zmogljivosti. Člani društva si razpis lahko ogledajo v matičnem društvu in se tam tudi prijavijo na določeni termin. Prijave na razpis se v

RAZPIS ZA UPORABO POČITNIŠKIH ZMOGLJIVOSTI

društvih zbirajo do konca aprila. Po tem datumu bodo matična društva v primeru večjega števila prijav na en termin sklicala komisijo, ki bo na podlagi določenih kriterijev (družine s šoloobveznimi otroki, uporaba v preteklih letih ...) Zvezi posredovala prijavne liste za člane, ki jim bo počitnikovanje odobreno. Rok za oddajo zbranih prijav društev na Zvezo je 10. maj 2012.

Zveza bo napotnice za letovanje in račune za plačilo posredovala v društva 14 dni pred odhodom na letovanje.

Podatki o odobrenih letovanjih iz razpisa za uporabo počitniških zmogljivosti za leto 2012 bodo na voljo v matičnih društvih.

Aleksandra Rijavec Škerl

Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije razpolaga z enaindvajsetimi počitniškimi zmogljivostmi, v katerih je 73 postelj, namenjene pa so letovanju gluhih in naglušnih iz vse Slovenije.

Po subvencioniranih cenah lahko letujejo osebe z okvaro sluha (odločba o priznani telesni okvari oziroma avdiogram o okvari sluha). Članska izkaznica ni osnova za subvencionirano letovanje.

Osebe z okvaro sluha, ki so člani društva, se za subvencionirano letovanje prijavijo v matičnem društvu. Društvo na Zvezo pošlje prijavni obrazec, kjer je navedeno ime člana z okvaro sluha in imena družinskih članov, ki bodo z njim letovali. Zveza na podlagi prijave izda račun in napotnico za letovanje, ki ju posreduje društvu, to pa oba dokumenta posreduje uporabniku zmogljivosti, ki mora stroške letovanja poravnati pred odhodom (plačilo nakaže na transakcijski račun društva), z napotnico pa se le identificira oskrbniku ali na recepciji. V počitniških zmogljivostih lahko letujejo le osebe, ki so navedene na napotnici.

SUBVENCIJA ZA LETOVANJE

za gluhe in naglušne člane društev

Letovanje ni časovno omejeno, razen med poletnim razpisom (od 15. junija do 30. septembra), ko se društvom določi termine, ter v času zimskih počitnic in božično-novoletnih praznikov, ko se termini omejijo. Razpise za vsa letovanja pripravi Zveza in jih razpošlje v društva, ki jih obesijo na vidno mesto. Razpis je objavljen tudi v glasilu Iz sveta tišine.

Na razpis se gluhi in naglušni člani prijavijo v društvu, ki prijavo posreduje Zvezi. Tam komisija za socialna vprašanja, ki je določena s strani upravnega odbora, odobri letovanje glede na sprejete kriterije.

Za subvencionirano letovanje so na voljo naslednje počitniške zmogljivosti: V Kranjski Gori ima Zveza počitniški dom, ki se nahaja v Naselju Slavka Črneta, blizu ceste Kranjska Gora – Vršič, v mirnem predelu, kjer so urejene stanovanjske hiše in manjši penzioni. V bližini je trgovski center. Do avtobusne postaje je približno 400 metrov. Dom je lepo in funkcionalno urejen. Ob njem je parkirišče, na voljo pa je tudi garaža. Zanj skrbi oskrbnica, ki vas ob prihodu sprejeme in uredi vse formalnosti (prevzem napotnice, predaja ključev, prijava in odjava, plačilo turistične takse). Vsakemu apartmaju v času bivanja v njem pripada ena smučarska vozovnica. V domu je osem apartmajev in ena manjša soba, ki so razporejeni v pritličju in nadstropju, ter sejna soba, čajna kuhinja, savna s kopalnico, prostor za športne dejavnosti in garaža.

PRITLIČJE:

APARTMA 1, 4 LEŽIŠČA

V apartmaju sta dva ločena prostora in kopalnica s tuš kabino. V dnevnem prostoru je kuhinja z jedilno mizo, v sobi pa zakonska postelja in pograd. Apartma ima iz obeh prostorov izhod na večji pokriti balkon.

APARTMA 2, 2 LEŽIŠČI

Apartma se nahaja v enem prostoru in ima kopalnico s tuš kabino. V skupnem prostoru sta manjša kuhinja z jedilno mizo in pograd.

APARTMA 3, 4 LEŽIŠČA

Apartma se nahaja v večjem prostoru in ima kopalnico s tuš kabino. V skupnem prostoru so večja kuhinja z jedilno mizo, zakonska postelja in pograd.

KRANJSKA GORA

Počitniški dom v Kranjski Gori

PRVO NADSTROPJE:

APARTMA 4, 4 LEŽIŠČA

V apartmaju sta dva ločena prostora in kopalnica s tuš kabino. V dnevnem prostoru je kuhinja z jedilno mizo, v sobi pa zakonska postelja in pograd. Apartma ima iz obeh prostorov izhod na večji pokriti balkon.

APARTMA 5, 2 LEŽIŠČI

Apartma se nahaja v dveh daljših prostorih in ima kopalnico s tuš kabino. V enem je manjša kuhinja z jedilno mizo, v drugem pa dve ležišči.

APARTMA 6, 4 LEŽIŠČA

V apartmaju sta dva ločena prostora in kopalnica s tuš kabino. V dnevnem prostoru je kuhinja z jedilno mizo, v sobi pa zakonska postelja in pograd. Apartma ima iz obeh prostorov izhod na ločena balkona.

APARTMA 7, 3 LEŽIŠČA

Apartma se nahaja v večjem prostoru in ima kopalnico s tuš kabino. V prostoru so kuhinja z jedilno mizo, zakonska postelja in ležišče. Apartma ima izhod na balkon.

APARTMA 8, 3 LEŽIŠČA

Apartma se nahaja v manjšem prostoru in ima kopalnico s tuš kabino. V prostoru so kuhinja z jedilno mizo, zakonska postelja in ležišče.

KLET:

SOBA 9, 2 LEŽIŠČI

V manjšem prostoru je pograd, kopalnica in stranišče pa sta poleg njega. Kuhinje ni na voljo. Vsi apartmaji so opremljeni s televizijskimi sprejemniki in svetlobnimi zvonci ter imajo urejeno centralno ogrevanje in toplo vodo. Apartmaji se lahko uporabljajo skozi vse leto. Med sezono veljajo sedemdnevni termini po društvih.

Zveza je lastnik štirih apartmajev v apartmajskem naselju Prekmurska vas, ki je v sklopu Naravnega parka Terme 3000. Apartmajsko naselje sestavljajo hišice z različnimi tipi apartmajev. Naselje je od hotelov Term 3000 oddaljeno približno 300 metrov in ima urejeno parkirišče. Zdraviliški kompleks poleg hotelov vključuje športno-rekreacijske površine in golf igrišče. V bližini je več gostinskih in trgovskih lokalov ter pošta. Od Murske Sobote je naselje oddaljeno približno deset kilometrov. Urejene so avtobusne povezave. Za apartmaje skrbi oskrbnik. Uporabniki apartmaja se ob prihodu javijo na recepciji apartmajskega naselja, kjer predajo napotnico in prevzamejo ključe. Na recepciji poskrbijo za prijavo in odjavo, plačilo turistične takse in vstopnice za kopalnice. V vsakem apartmaju se lahko uporabljata dve vstopnici za kopalnice.

MORAVSKE TOPLICE

Apartma v Moravskih Toplicah

Apartmaji se nahajajo v štirih objektih, imenovanih Sončnica 8, Marjetica 18, Marjetica 45 in Trobentica 5. V vseh sta vgrajena televizijska indukcijska zanka za naglušne in svetlobni zvonec za gluhe osebe.

Ogrevajo se z električnimi radiatorji, v njih pa sta grelnik tople vode in televizijski sprejemnik.

Apartmaji so v dveh nivojih, v pritličju in mansardi.

APARTMA SONČNICA 8, 5 LEŽIŠČ

V pritličju so predsoba, bivalna soba s kuhinjsko nišo, jedilno mizo in enim ležiščem. V mansardnem delu je kopalnica s tuš kabino in soba, kjer so zakonska postelja in dve ležišči. Apartma ima teraso.

APARTMA MARJETICA 18, 4 LEŽIŠČA

V pritličju so predsoba, bivalna soba s kuhinjsko nišo, jedilno mizo in raztegljivim ležiščem za dve osebi. V mansardnem delu sta kopalnica s tuš kabino in soba z zakonsko posteljo. Apartma ima teraso.

APARTMA MARJETICA 45, 4 LEŽIŠČA

V pritličju so predsoba, bivalna soba s kuhinjsko nišo, jedilno mizo in raztegljivim ležiščem za dve osebi. V mansardnem delu je kopalnica s tuš kabino in soba z zakonsko posteljo. Apartma ima teraso in klimatsko napravo.

APARTMA TROBENTICA 5, 3 LEŽIŠČA

V pritličju so predsoba, bivalna soba s kuhinjsko nišo, jedilno mizo in raztegljivim ležiščem za dve osebi ter kopalnica s tuš kabino. V mansardnem delu oziroma na galeriji je soba z zakonsko posteljo. Apartma ima teraso in klimatsko napravo. Apartmaje se lahko uporablja vse leto. Med sezono veljajo sedemdnevni termini po društvih. Uporabniki apartmajev s seboj prinesejo lastno posteljnino, brisače in kuhinjske krpe.

V Piranu ima Zveza lastni počitniški dom, ki je odprt od začetka maja do konca septembra. Nahaja se v mestnem jedru, v bližini piranskih vrat. Do morja je približno petdeset metrov, ulice so ozke, deloma asfaltirane, deloma tlakovane. Parkiranje je urejeno zunaj mestnega jedra. Dom je v ozki hiši, v pritličju so sprejemnica za goste in sanitarije, v prvem in drugem nadstropju po en apartma, v mansardi pa dva apartmaja – eden od njiju ima spalni prostor na galeriji.

PIRAN

Počitniški dom Piran

PRVO NADSTROPJE:

APARTMA 1, 4 LEŽIŠČA

Apartma se nahaja v prvem nadstropju in ima večji dnevni prostor ter kopalnico s tuš kabino. V večjem prostoru sta kuhinjska niša z jedilno mizo in spalni del, kjer sta zakonska postelja in pograd.

DRUGO NADSTROPJE:

APARTMA 2, 4 LEŽIŠČA

Apartma se nahaja v drugem nadstropju in ima večji dnevni prostor ter kopalnico s tuš kabino. V dnevnem prostoru sta kuhinjska niša z jedilno mizo in spalni del, kjer sta zakonska postelja in pograd.

MANSARDA:

APARTMA 3, 4 LEŽIŠČA

Apartma se nahaja v mansardnem delu in ima večji dnevni prostor ter kopalnico s tuš kabino. V dnevnem prostoru sta kuhinjska niša z jedilno mizo in zakonska postelja. Dve ležišči sta na galeriji, ki je sestavni del apartmaja.

APARTMA 4, 2 LEŽIŠČI

Apartma se nahaja v mansardnem delu in ima dnevni prostor, kopalnico s tuš kabino ter manjšo sobo. V dnevnem prostoru je kuhinjska niša z jedilno mizo, v manjši sobi pa zakonska postelja.

Vsi apartmaji so opremljeni s klimatskimi napravami in grelniki tople vode.

Zanje skrbi oskrbnica, ki goste sprejema na osnovi napotnice, uredi prijavo in odjavo ter plačilo turistične takse.

Z občino Piran je dogovorjeno, da so stroški uporabe garažne hiše polovični, če predložite izkaznico.

Med sezono veljajo sedemdnevni termini po družtvih.

Uporabniki apartmajev s seboj prinesejo lastno posteljino, brisače in kuhinjske krpe.

KOMPLEKS FIESA

Lastnice kompleksa Fiesa so Zveza društev invalidov vojne, Zveza delovnih invalidov Slovenije ter Zveza društev gluhih in naglušnih Slove-

nije. Sestavljata ga avtokamp in hotel. Zveza ima v avtokampu na voljo dve prikolici, v hotelu pa tri sobe.

V avtokampu sta dve prikolici s štirimi ležišči, ki se ju lahko uporablja od začetka maja do konca septembra. Med sezono veljajo sedemdnevni termini po društvih. Uporabniki prikolic s seboj prinesejo lastno posteljnino, brisače in kuhinjske krpe. Ob prikolicah je predprostor (baldahin), v katerem so štedilnik, hladilnik in delovni pult. V prikolicah je televizijski sprejemnik, imajo pa tudi dodatni nadstrešek. Pred prikolico je ograjeni prostor za mizo, stole in senčnik. Ob parceli, kjer stojita prikolici, je parkirni prostor.

HOTEL FIESA

Hotel Fiesa

AVTOKAMP FIESA

Avtokamp Fiesa

Za prikolici skrbi oskrbnica. Za vstop v avtokamp je potrebna napotnica, potrjena s strani Zveze (vavčer), ki se jo pusti v recepciji, kjer poskrbijo za prijavo, odjavo in plačilo turistične takse.

Oskrbnik po opravljenih formalnostih uporabnikom preda ključe, ob odhodu pa skupaj z njimi pregleda stanje v prikolici.

V avtokampu, ki je blizu morja, so sanitarije s toplo vodo in trgovina. Do obale vodi asfaltirana pešpot.

Hotel ima pritličje in tri etaže. V pritličju so recepcija, kuhinja in večnamenski prostor z jedilnico ter zimskim vrtom. V ostalih etažah so hotelske sobe s sanitarijami.

Ena soba ima pogled na morje, druga delno na morje, delno na kopno, tretja pa pogled na kopno. Vse so opremljene z zakonsko posteljo,

kopalnico, televizijskim sprejemnikom, telefonom in klimatsko napravo. Soba s pogledom na morje ima balkon.

Bivanje v hotelu Fiesa po subvencionirani ceni je možno od sredine junija do sredine septembra v vnaprej določenih sedemdnevni terminih. Izven teh terminov cena bivanja ni subvencionirana. V subvencionirano ceno je vključen polpenzion. Za doplačilo je možno dobiti tudi kosilo.

Letovanje v počitniških zmogljivostih Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije ureja Pravilnik o uporabi počitniški zmogljivosti.

Če termini niso zasedeni in zmogljivosti ne uporabljajo osebe z okvaro sluha, jih lahko uporabljajo nečlani, za katere subvencionirana cena ne velja. Letovanje nečlanov se obračuna po polni ceni, podatke o uporabi zmogljivosti pa lahko dobijo na Zvezi društev gluhih in naglušnih Slovenije. Nečlani zmogljivosti ne morejo uporabljati v času razpisov.

Aleksandra Rijavec Škerl
vodja programa ohranjanja zdravja

Počitniški dom v Kranjski Gori

V okviru posebnega socialnega programa za ohranjanje zdravja, ki je namenjen rehabilitaciji oseb z okvaro sluha, bo Zveza tudi v letu 2012 organizirala brezplačno letovanje socialno ogroženih članov društev in njihovih družin.

Na začetku aprila bo Zveza po sklepu upravnega odbora objavila razpis, ki ga bo posredovala v društva gluhih in naglušnih. Letovanje socialno ogroženih članov in njihovih družin bo tako kot v preteklih letih potekalo v počitniškem domu v Kranjski Gori. Razpisani bodo štirje termini v času med 14. in 30. majem 2012.

Ker gre za brezplačno letovanje, je pri prijavi oziroma izboru oseb zanj potrebno upoštevati naslednje kriterije socialne ogroženosti:

Osnovni kriterij: posameznik oziroma družina nima dovolj sredstev za preživljanje in nima premoženja, ki bi omogočilo preživetje.

Med sredstva oziroma dohodke spadajo: plača, bolniško nadome-

SOCIALNO OGROŽENIH

stilo, starševsko nadomestilo (porodniško nadomestilo, očetovsko nadomestilo) pokojnina, dohodek od študentskega dela, avtorsko delo, dohodek od premoženja, dohodek iz kmetijske dejavnosti, preživnina, ki jo prejema otroci, družinska pokojnina, ki jo prejema otroci, nadomestilo življenjskih stroškov, ki ga izplačuje Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje iz naslova aktivne politike zaposlovanja, invalidnina, ostali prejemki iz naslova Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, katastrski dohodek, dobiček iz naslova opravljanja samostojne dejavnosti, dobiček iz naslova kmetijske dejavnosti in drugi dohodki po Zakonu o socialnem varstvu.

Dodatni kriteriji: brezposelnost, aktivno iskanje zaposlitve ter prejetje pravic iz naslova javnih sredstev (otroški dodatek, denarna socialna pomoč, varstveni dodatek, državna štipendija, znižanje plačila

vrta, dodatna subvencija za malico za učence in dijake, subvencija za kosilo za učence, subvencija za prevoz za dijake in študente, oprostitev plačila socialnovarstvenih storitev, prispevek k plačilu družinskega pomočnika, subvencija najemnine, pravica do kritja razlike do polne vrednosti zdravstvenih storitev in pravica do plačila prispevkov za obvezno zdravstveno zavarovanje).

Ostali kriteriji: oseba živi sama, družina s tremi ali več otroki, večgeneracijska družina, aktivni član društva gluhih in naglušnih, čas vključitve v društvo (prednost imajo tisti, ki so dlje časa člani društva), pogostost uporabe brezplačnega letovanja (prednost imajo tisti, ki na brezplačnem letovanju še niso bili).

Zveza društev gluhih in naglušnih v okviru programa poravnava stroške bivanja, organiziranega kosila ter večerje. Za prevoz članov stroške poravnava matično društvo.

V času letovanja socialno ogroženih oseb z okvaro sluha in njihovih družin Zveza organizira tudi animacijo (risanje, kviz, sprehodi, družabne igre ...), ki jo vodi za to usposobljena animatorka, ki je prav tako oseba z okvaro sluha.

V kolikor menite, da ste upravičeni do brezplačnega letovanja, se o možnostih pozanimajte v matičnem društvu, katerega član ste.

Aleksandra Rijavec Škerl

Družabne igre

PRAVILA UPORABE OBJEKTOV ZA OHRANJANJE ZDRAVJA

Pravila uporabe objektov za ohranjanje zdravja veljajo za vse počitniške objekte, ki so v lasti Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije.

Počitniški objekti so namenjeni rehabilitaciji, oddihu, ohranjanju zdravja, organizaciji aktivnosti za krepitev psihofizičnih sposobnosti, preprečevanju socialne izključenosti, medsebojni pomoči, udeležbi drugih programov in oddaji prostih zmogljivosti pod posebnimi pogoji.

Prijave za uporabo enot Zveza zbira na prijavnih obrazcih. Osebe z okvaro sluha, ki želijo letovati, se na letovanje prijavijo v matičnih društvih, društva pa prijave posredujejo Zvezi. Za uporabo enot v poletnem času Zveza za posamezna društva razpiše 7-dnevne termine. Glede na povpraševanje pripravi tudi razpis za božično-novoletne praznike, zimske počitnice in prvomajske praznike. Prednost uporabe enot v času razpisov imajo osebe z okvaro sluha s šoloobveznimi otroki. Izven razpisov trajanje uporabe enot ni omejeno. Prednost uporabe izven razpisov imajo socialno ogrožene osebe z okvaro sluha. Odpoved rezervacije letovanja je možna 14 ali več dni pred letovanjem. V primeru izdaje napotnice in računa je odpoved letovanja možna le na podlagi potrdila o bolezni ali zaradi višje sile.

Vsi, ki bivajo v počitniških objektih, se morajo obnašati gospodarno ter upoštevati navodila, ki se nahajajo v posamezni enoti oziroma jih prejmejo z napotnico, in podrobno določajo način ter uporabo enot. V enote ni dovoljeno voditi domačih živali.

Cene letovanja v počitniških objektih so oblikovane glede na status osebe, ki želi letovati. Po subvencionirani ceni lahko letujejo osebe z okvaro sluha in njihovi ožji družinski člani. Ostali uporabniki letujejo po polni ceni. Cenik letovanja je na voljo v društvih gluhih in naglušnih, kjer lahko posameznik rezervira letovanje. Na podlagi Zakona o davku na dodano vrednost je storitev počitnikovanja za osebe z okvaro sluha oproščena plačila davka na dodano vrednost. Prav tako so osebe z okvaro sluha oproščene plačila turistične takse. Ostali morajo turistično takso poravnati pri oskrbniku ali na recepciji.

Za počitniške enote skrbijo oskrbniki, ki enoto ob prihodu predajo uporabniku ter ob odhodu pregledajo opremo in preverijo čistočo.

Med bivanjem uporabniki materialno odgovarjajo za opremo, inventar in aparature v enotah. Po zaključku bivanja mora biti enota čista.

Škodo, ki je nastala zaradi malomarnosti, nepravilnega ravnanja ali neupoštevanja navodil, je uporabnik dolžan poravnati. Uporabniki enote so lahko le osebe, ki so napisane na napotnici. V primeru kršitve oskrbnik napiše prijavo kršitve, o njej pa odloča upravni odbor, ki določi tudi sankcije zoper kršitelja.

Aleksandra Rijavec Škerl

KLIC V SILI TUDI PREK SMS SPOROČIL

Letos mineva 21 let, odkar je leta 1991 ministrski svet Evropske unije odločil, da bo enotna evropska številka za klic v sili 112.

Vse države članice je pozval, naj to enotno številko uvedejo, da bi se izboljšal dostop do reševalnih služb, predvsem tujim popotnikom. Danes je na telefonsko številko 112 možno klicati v vseh 27 državah članicah Evropske unije in v večini drugih evropskih držav, tudi na Hrvaškem, Kosovu, Makedoniji in na posameznih območjih Rusije. Slovenija jo je med prvimi uvedla leta 1997.

Ni naključje, da je prav 11. februar izbran za mednarodni dan številke za klic v sili. Zapišite datum 11. 2., izbrišite piki in dobili boste 112 – številko, ki si je ni težko zapomniti. Otroci si jo najlažje zapomnijo, če jih spomnimo na obraz: en nos, ena usta in dve očesi. Za vse nas pa je pomembno, da si številko dobro vtisnemo v spomin, da se je bomo – bolj ali manj pretreseni ob različnih nesrečah – lahko spomnili.

Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje je 9. februarja na novinarski konferenci v Regijskem centru za obveščanje v Kopru javnosti predstavila novo storitev SMS 112, ki bo poskusno delovala še tri mesece. Slovenija je na tem področju opravila pionirsko delo, saj se po besedah direktorja sektorja za konvergentno jedrno omrežje v Telekomu Slovenije Matjaža Beričiča v svetu in tudi v Evropi šele pripravljata standardizacija na področju neverbalnega komuniciranja v sili, zato je nova storitev plod domačega znanja in razvoja. Uporaba storitve je preprosta, saj za komunikacijo s klicnim centrom zadostuje posredovanje besedilnega sporočila prek mobilnega telefona na številko 112.

Vodja centra za obveščanje Republike Slovenije Boštjan Tavčar uporabnike nove storitve opozarja, naj kot vsebino sporočila, ki ga posredujejo na klicni center, zapišejo:

SMS 112

Boštjan Tavčar

Center za obveščanje

- **KAJ SE JE ZGODILO,**
- **KDAJ,**
- **KOMU in**
- **KJE.**

To so osnovni podatki, na podlagi katerih lahko operater pošlje reševalce, da jim pomagajo. Storitve bo na začetku delovala le v omrežju Telekoma Slovenije (Mobitela). Novost je tudi možnost videoklica v sili, kjer bi gluhi uporabili slovenski znakovni jezik. Zloraba znamenj za pomoč in nevarnost, kamor spada tudi lažni alarm, je kaznivo dejanje, ki se kaznuje z denarno kaznijo ali z zaporom do šestih mesecev.

Na začetku novega tisočletja je Evropska unija z direktivo podrobneje določila delovanje in storitve

enotne številke za klic v sili 112 ter predpisala, da morajo biti klici s fiksnih in mobilnih telefonov ter telefonskih govornic brezplačni.

Z direktivo je predpisano, da mora biti na tej številki ljudem dosegljiva nujna medicinska pomoč, pomoč gasilcev, nujna veterinarska pomoč, pomoč gorskih, jamarskih in drugih reševalnih enot ter policije, četudi v državi delujejo druge nacionalne številke za klic v sili. Švedska, Danska in Nizozemska so številko 112 uvedle kot svojo glavno številko za nujne primere, medtem ko v večini ostalih držav članic številka 112 deluje skupaj z nacionalnimi številkami za klic v sili.

Predpisano je tudi, da morajo države zagotoviti prikaz, kje se oseba, ki kliče številko 112, nahaja. To je v nujnih primerih zelo pomembno, še posebej, ko oseba, ki potrebuje pomoč, ne more ali ne zna povedati, kje je. Evropska komisija priporoča, naj države uporabljajo metodo takojšnjega prikaza lokacije kličočega, to je tako imenovano push metodo, metoda naknadnega prikaza lokacije kličočega, tako imenovana pull metoda, pa naj se uporablja izjemoma.

Z direktivo je priporočeno tudi, naj države državljanom obveščajo o možnostih uporabe omenjene številke, da poleg klasične telefonije uporabljajo nove tehnologije za doseg storitev prek številke 112 in da njeno uporabo zagotovijo tudi ljudem s posebnimi potrebami.

V Sloveniji je že nekaj let mogoč tekstovni klic na številko 112 prek sistema WAP, kar je pomembno predvsem za gluhe in naglušne. Z letošnjim letom pa je omenjeno številko v sili moč priklicati tudi z enostavnim SMS sporočilom, poslanim na številko 112.

Po spletni strani Uprave za zaščito in reševanje povzela Adem Jahjefendić in Franci Mulej

Potrebe po pro bono zdravstvenih storitvah vse večje

Prva zdravstvena posvetovalnica za nezavarovane osebe v Sloveniji je bila ustanovljena pred desetimi leti, vodi pa jo dr. Aleksander Doplihar. Ambulanta naj bi delovala začasno, na žalost pa so potrebe po njenih storitvah iz leta v leto večje, zato danes v njej dela že 56 zdravnikov.

Zaradi prostorske stiske že tečejo pogovori, da bi ambulanto preselili v prostore nekdanjega Železničarskega zdravstvenega doma. Po podatkih Ministrstva za zdravje je v Sloveniji brez osnovnega zdravstvenega zavarovanja kar 100.000 ljudi.

V ljubljanski zdravstveni posvetovalnici za nezavarovane osebe je redno prijavljenih okrog 900 ljudi, med katerimi je 50 otrok. Poleg tega približno 600 pacientov ambulanto obišče le enkrat na leto. Prvotno je bilo med uporabniki pro bono storitev 98 odstotkov brezdomcev in le 2 odstotka ostalih. To razmerje se je v zadnjem času dobesedno obrnilo na račun ljudi, ki so ostali brez službe, ali tistih, ki jim delodajalci niso plačevali prispevkov za obvezno zdravstveno zavarovanje. V zadnjih mesecih so v ambulanti opazili velik priliv propadlih obrtnikov, ki jih je na kolena spravila finančna nedisciplinacija. Samostojnih podjetnikov, ki ne morejo uporabljati zdravstvenega zavarovanja, je po podatkih iz leta 2011 že prek 9.000. Uradno so ti ljudje in njihove družine sicer zavarovani, vendar imajo zamrznjene pravice.

Pro bono ambulanta

Dr. Aleksander Doplihar

Po besedah dr. Dopliharja imajo ljudje, ki običajno pridejo v ambulanto, silni občutek krivde. Najprej mu razložijo, da je to njihova trenutna situacija ter da stvari urejajo, čeprav se to ne zgodi tako hitro. Vedno več je tudi ljudi iz Slovaške in Bolgarije, ki v Slovenijo prihajajo na delo, posredovalci zaposlitve pa jih ne prijavijo. Dokler so zdravi in lahko delajo, nimajo problemov, če pa zbolijo in se poškodujejo, pridejo v njihovo ambulanto, da jim pomagajo.

Prvi začetki zdravstvene posvetovalnice za osebe brez zdravstvenega zavarovanja segajo v čas pred šestnajstimi leti.

Takrat je v Štepanji vasi Karitas ustanovil ambulanto za brezdomce, ki so k njim hodili po hrano in oblačila. Pacientov je bilo vsako leto več, zato so po šestih letih s pomočjo Slovenske filantropije in mesta Ljubljana ustanovili sedanjo ambulanto.

Po besedah Mira Medena iz ljubljanskega Karitasa so v Štepanjo vas po hrano prihajali v glavnem brezdomci, nudili pa so jim tudi higiensko oskrbo. Prihajali so bolni, potolčeni, z različnimi boleznimi, zato so zanje poskušali dobiti zdravnika. Javili so se štirje, ki so kasneje začeli sodelovati z njimi.

Doktor Doplihar je velik kritik sedanjega zdravstvenega sistema in meni, da je ena največjih škod divja privatizacija, ki smo jo izpeljali brez ustreznih normativov, zakonskih določil in določil o obveznostih. Če bi uredili mrežo zdravstvene službe, obveznosti koncesionarjev do pacientov in do javne zdravstvene službe, bi tudi čakalne dobe mimogrede izginile, saj so v 90 odstotkih le navidezne. Po njegovem je v Sloveniji zdravnikov dovolj, samo pravilno bi jih bilo treba razporediti.

Občutek, da je pomagal nekemu, ki je odpisan in mu nihče noče odpreti vrat, zanj predstavlja gonilno silo, da pride v ambulanto. Njegovi pacienti večinoma najbolj potrebujejo prijazno besedo in občutek, da jih obravnava kot ljudi, dostojne njegove obravnave. Občutek, da so enakovredni, jim daje upanje.

Zdravniki prostovoljci se dan za dnem srečujejo s hudimi stiskami ljudi, ki se k njim zatečejo po pomoč, in ob tem ne ostajajo neprižadeti.

Zato se enkrat tedensko dobivajo na podpornem sestanku, kjer drug drugega tolažijo in si dajejo moč za nadaljnje delo. Tolažijo se predvsem s tem, da vseh pacientov žal ne morejo rešiti, saj nekateri pokleknejo pod težo situacije, v kateri so se znašli, in si vzamejo življenje.

**Po Spletni TV povzel
Adem Jahjefendić**

Izabela Jurišević

Leta 2011 sem v okviru diplomske naloge na Oddelku za muzikologijo na Filozofski fakulteti v Ljubljani naredila raziskavo z naslovom Zaznavanje in vključevanje glasbe v vsakdanje življenje gluhih ter naglušnih. V empiričnem delu sem se osredotočila na to, kako gluhi in naglušni sprejemajo glasbo, jo vključujejo v svoja življenja in kakšno vlogo ji pripisujejo. Pri tem sem se odločila za anketiranje, ki se je kasneje izkazalo kot slaba izbira (primernejše bi bilo intervjuvanje manjšega števila posameznikov), saj je bil vzorec 66 naključnih posameznikov, ki so se odzvali mojemu povabilu k sodelovanju, zelo majhen. Po končani raziskavi mi je bil v pomoč tudi glasbeni pedagog na Zavodu za gluhe in naglušne v Ljubljani Dominik Jurca, s katerim sem se pogovorila o dobljenih rezultatih.

Stane Košir gluhoto definira kot nevidno motnjo, ki je ljudje ne opazijo, dokler ne pridejo v stik z gluhim človekom. Oseba je gluha, če ne sliši zvokov in glasov iz svojega okolja, naglušna oseba pa jih sprejema le delno. V Sloveniji je v uporabi definicija Pravilnika o razvrščanju in razvidu otrok in mladostnikov z motnjami v telesnem in duševnem razvoju, ki loči naglušne – tiste, katerih izguba sluha znaša od 40 do 80 decibelov in s katerimi je sporazumevanje nezanesljivo, saj je razvoj njihovega govora bistveno moten – in gluhe – tiste, ki so izgubili

OSEBE Z OKVARO SLUHA IN GLASBA

sluh za več kot 80 decibelov in je pogovorno sporazumevanje z njimi nemogoče. Okvara sluha vpliva na vsa področja posameznikovega življenja, zaradi česar gluhi in naglušni predstavljajo manjšinsko populacijo. Vendar v tem trenutku žal še vedno niso zagotovljene zadovoljive prilagoditve, ki bi posameznikom z okvaro sluha omogočale učinkovito in polno zaznavanje ter doživljanje glasbe.

Vprašalnik, ki sem ga sestavila za potrebe raziskave, vsebuje vprašanja odprtega, zaprtega in kombiniranega tipa, razdelila pa sem ga na tri dele. Obsega 21 vprašanj, prvi del se nanaša na osnovne podatke o anketirancih (spol, starost, kraj prebivanja, stopnjo izobrazbe in podatke o njihovi naglušnosti), drugi del na zaznavanje, tretji pa na vključevanje glasbe. Na koncu vprašalnika sem dodala še dve vprašanji odprtega tipa v želji, da bi mi zaupali lastne izkušnje, predloge, mnenja, komentarje, katera je njihova najljubša zvrst glasbe ali izvajalec in na osnovi katerih kriterijev so se odločili zanje. Rezultati so pokazali, da gluhi in naglušni, prav tako kot slišiči, zaznavajo glasbo (56,06 odstotkov), kar mi je potrdil tudi Dominik Jurca, ki pravi, da vsaj na en način zaznavajo glasbo. Večina jih glasbo zaznava prek vibracij (57,57 odstotkov), sledijo poslušanje (46,97 odstotkov), drugo (30,30 odstotkov), gledanje (46,97 odstotkov), tipanje

(16,66 odstotkov) in gibanje (13,63 odstotkov). Način zaznavanja je v največji meri odvisen od stopnje slušne okvare, od katere je odvisno, ali posameznik med seboj ločuje različne zvrsti glasbe (42,94 odstotkov) ali ne (42,42 odstotkov). Kljub temu da so pri tem vprašanju rezultati precej enaki, sem svojo hipotezo ovrgla, saj tisti z visoko okvaro sluha zvrsti med seboj najverjetneje ne ločujejo.

V okviru društev, delavnic in ostalih izobraževalnih ustanov je pri zaznavanju/poslušanju glasbe v navadi uporaba pripomočkov (30,30 odstotkov), medtem ko večina (57,58 odstotkov) pripomočkov ne uporablja, kar najverjetneje velja za domače okolje, kot mi je pojasnil Dominik Jurca. Dovolj je, da uporabimo zvočnike, na katere položimo dlani, in samo z njihovo pomočjo lahko zaznamo nizke in visoke frekvence. Najbolj razširjena je uporaba slušnega aparata (10,61 odstotkov), sledijo indukcijska zanka (3,03 odstotke), balon, foniker in drugi (1,51 odstotka). Večina se z glasbo srečuje prav v domačem okolju (50 odstotkov), drugi na javnih mestih (33,33 odstotkov) in v službi ali šoli (2,55 odstotka). Čeprav se danes v največji meri z glasbo srečujemo prav na javnih mestih, Jurca rezultate razlaga s tem, da osebe z okvaro sluha potrebujejo bolj umirjeno okolje, kjer ni drugih dražljajev, da lahko poslušajo glasbo. Pomembno

je, da je okolje prečiščeno zunanjih zvokov in da ni vse nametano skupaj – šumi, hrup, pogovor in glasba. S tem je povezano tudi dejstvo, da mnogi glasbo poslušajo namensko (34,85 odstotkov).

Tako kot slišči se tudi gluhi z glasbo večinoma srečujejo vsakodnevno (42,42 odstotkov), le manjši del anketirancev se z njo srečuje redkeje, tedensko (1,51 odstotka) ali mesečno (7,58 odstotkov). Zanimivo je, da največ pozornosti namenijo melodiji (27,27 odstotkov) in šele nato ritmu (25,76 odstotkov), zaradi česar sem morala svojo hipotezo ovreči. Jurca razlaga, da po njegovih izkušnjah zaznavanje temelji predvsem na ritmu. Vprašanje pa je, kaj so mislili s tem in ali sploh vedo, kaj ritem pomeni. Večina anketirancev se, po pričakovanjih, z glasbo ni nikoli ukvarjala aktivno (68,18 odstotkov), iz rezultatov pa je razvidno, da so se tisti, ki so se z njo ukvarjali (9,09 odstotkov), z njo večinoma srečali še v času pred izgubo sluha, v glasbeni ali plesni šoli. Kljub temu da je večina anketirancev (75,76 odstotkov) odgovorila, da v okviru njihovega društva ne delujejo skupine ali delavnice, ki vključujejo tudi glasbo, Jurca meni, da le-te obstajajo vsaj v okviru izobraževalnih ustanov, kot je Zavod, kjer imajo plesne in pevske krožke. Večina (75,76 odstotkov) tudi meni, da v že obstoječih objektih niso narejene zadovoljive prilagoditve, ki bi osebam z okvaro sluha omogočale učinkovito doživljanje glasbe. O tem se namreč razmišlja šele zadnjih nekaj let, potem ko so uradno priznali slovenski znakovni jezik.

Temeljna pomanjkljivost moje raziskave je (pre)majhen vzorec, ki je posledica majhne pripravljenosti na sodelovanje, zaradi česar bi bilo neprimerno posploševati rezultate na celotno manjšinsko populacijo gluhih in naglušnih v Sloveniji. Druga pomanjkljivost, ki je prav tako vplivala na rezultate, je površno in pomanjkljivo izpolnjevanje vprašalnika s strani anketirancev, saj med njimi ni niti enega, ki bi bil izpolnjen v celoti, kar si razlagam kot

Zaznavanje vibracij

posledico nerazumevanja določenih izrazov in vprašanj, a tudi nezanimanja za raziskavo in sodelovanje. Na ta zaključek me je napeljalo dejstvo, da mnogi niso odgovorili niti na najosnovnejša vprašanja. Predvidevam, da bi na večjo motiviranost pri raziskavi vplival osebni stik, ki pa mi ga zaradi neodzivnosti in časovne stiske povečini ni uspelo vzpostaviti.

Sodeč po raziskavi je odnos do glasbe v prvi vrsti pogojen s stopnjo slušne okvare, sledijo pa ji posameznikove osebnostne lastnosti, vzgoja in okolje, v katerem je odraščal ter pridobival formalno izobrazbo. Pogojeno pa je tudi s tem, ali ima gluhe ali slišče starše, saj je verjetneje, ne pa nujno, da bo oseba s sliščimi starši deležna večjega vpliva in vzgoje tudi s pomočjo glasbe kot oseba z gluhihimi starši.

To dokazujejo mnogi posamezniki, ki so na področju glasbe že uspeli. Avstralec James Kearney je leta 2003 po desetih letih študija diplomiral in postal pianist, med najbolj znane pa nedvomno sodi klasicistični skladatelj Ludwig van Beethoven, ki je bil ob koncu življenja povsem gluhi, a vendar prav takrat napisal svoja največja dela. Znani so tudi angleški skladatelj William Boyce, nemški skladatelj Robert Franz, škotska tolkalca Evelyn Glennie, če-

ški skladatelj Bedřich Smetana, član skupine The Who Peter Dennis Blanford Townshend in drugi.

Kljub pomanjkljivostim verjamem, da mi je uspelo postaviti temelje nadaljnjim raziskavam izbrane tematike, ki je aktualna in pereča. Glasba namreč ne predstavlja le možnosti za duhovno rast in estetsko doživljanje sveta in življenja, temveč se pri osebah z okvaro sluha uporablja tudi kot pedagoški pripomoček za učenje govora. Poleg tega da ponuja melodično-prozaične, mikro- in makrosegmentalne ter ritmične elemente, spodbuja tudi razvoj dihanja in poslušanja, motoriko, komunikacijo ter socializacijo.

Gluhi in naglušni so manjšinska populacija, ki jim je kakovostno doživljanje in čutenje sveta v tem trenutku še precej slabo prilagojeno. Danes le redke ustanove uporabljajo indukcijsko zanko, najverjetneje zaradi visoke cene. Vendar verjamem, da se bo to v prihodnjih letih spremenilo, saj tudi gibalno ovirane osebe še pred desetletjem niso imele možnosti dostopa do javnih ustanov. Prav tako upam, da bo osebam z okvaro sluha v prihodnje danih več možnosti v obliki glasbenih delavnic in koncertov za polnejše življenje, ki si ga zaslužijo enakopravno s sliščimi.

Nina Novak, muzikologinja

SPREMEMBA SOCIALNE ZAKONODAJE

S prvim januarjem 2012 je stopila v veljavo sprememba Zakona o socialnovarstvenih prejemkih in Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev. Prejemanje denarnih sredstev iz državne blagajne bo po novem odvisno od socialnega položaja posameznika. Tako bodo sredstva prejeli le tisti, ki si s svojim imetjem, dohodki in prihranki ne morejo zagotoviti sredstev za preživetje.

Centri za socialno delo bodo imeli uradno evidenco, ki bo vsebovala celotno premoženjsko sliko posameznikov in družin, to je podatke o prihodkih, nepremičninah, premičninah in prihrankih.

Barbara Starič Strajnar

Sekretarka Direktorata za socialne zadeve na Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve Barbara Starič Strajnar je povedala, da sprememba socialne zakonodaje ni povezana s krizo, s katero se trenutno soočamo v Sloveniji, saj se je prvi osnutek zakona začelo pisati že pred sedmimi oziroma osmimi leti, ko ni bilo ne duha ne sluha o krizi. Namen zakona je poenotiti kriterije pri pridobitvi vseh tistih pravic, pri katerih se ugotavlja materialni položaj posameznika in družine. Teh trinajst pravic ureja novi zakon. Prej so bile urejene v različnih zakonih in so se do 1. januarja letos z različnimi obrazci in po različnih kriterijih uveljavljale pri

različnih organih, šolah, vrtcih, občinah, centrih za socialno delo, prevoznikih ... Tako je bil materialni položaj družine pri vsaki od teh pravic ugotovljen na drugačen način in so bili zneski, s katerimi naj bi družina razpolagala, popolnoma različni. Z novim zakonom se je poenotilo definicijo dohodkov in upoštevanje premoženja. Zakon določa, da je potrebno pravico do otroškega dodatka, denarne socialne pomoči, varstvenega dodatka in državne štipendije uveljavljati po vrstnem redu, kot naštetu, saj se na primer dohodek iz otroškega dodatka vštevava v lastni dohodek družine. Do otroškega dodatka je upravičenih 320.000 otrok, do subvencije vrtca 70.000 otrok, do denarne socialne pomoči 57.000 prejemnikov, varstveni dodatek in državno pokojnino, ki se prenašata v sistem socialnovarstvenih prejemkov, pa je do sedaj prejelo 62.000 ljudi. Po novem pričakujejo upad števila prejemnikov varstvenega dodatka, saj je na Zavodu za pokojninsko in invalidsko zavarovanje do konca lanskega decembra že več kot 11.000 prejemnikov državne pokojnine oziroma varstvenega dodatka izjavilo, da se pravici odpovedujejo.

Zakon naj bi veljal za vse kategorije upravičencev, tudi za invalide. Invalidi so upravičeni do varstvenega dodatka ter do denarnih prejemkov v skladu z merili, določenimi v Zakonu o socialnovarstvenih prejemkih, če njihovi dohodki in premoženje ne dosegajo ali presegajo določene meje, ki je za vse upravičence enako določena. Do varstvenega dodatka je upravičena starejša populacija, ženske, starejše od 63 let, in moški, starejši od 65 let, trajno nezaposljivi in trajno nezmožni za delo.

Milan Kotnik

Sekretar Društva gluhih in naglušnih Podravja Maribor Milan Kotnik je povedal, da je v njihovem društvu prek 500 članov gluhih, naglušnih, gluhoslepih ali ima polžev vsadek, obstajajo pa tudi podporni člani, ki so invalidi sluha. Laní sprejeta zakonodaja je v življenje omenjenih oseb, predvsem brezposelnih in starejših, prinesla mnogo sprememb in negotovosti. Sam zakon prinaša tudi nekaj pozitivnih novosti, kot je na primer poenotenje obrazca. Po drugi strani pa je omenjeni obrazec predolg, preveč tehnično napisan, zato ga osebe, ki imajo težave s komunikacijo ali nizko izobrazbo, zelo težko izpolnijo ter se po pomoč in nasvete v veliki meri obračajo na društvo, kjer jim razložijo, kaj prinaša nova zakonodaja. Ker osebe z okvaro sluha z osnovnošolsko in srednješolsko izobrazbo ponavadi opravljajo slabše plačana dela, imajo posledično tudi zelo nizke pokojnine in so pogosto odvisne od socialne pomoči ter varstvenih dodatkov.

Jože Koser

Jože Koser ima 40 let delovne dobe. Ker ima majhno pokojnino in se bori za preživetje, občasno prosi za socialno pomoč. Iz meseca v mesec ga skrbi, ali bo lahko plačal položnice. Prosil je tudi za varstveni dodatek, vendar so ga zaradi malce previsoke pokojnine, ki pa je prenizka za človeka dostojno življenje, zavrnil.

Slavica Savec

Slavica Savec je začela delati že pri petnajstih in ima 21 let delovne dobe. Podjetje je šlo v stečaj, zato je že sedem let brez dela. Dve leti je priložnostno čistila. Prejema nizko socialno pomoč 240 evrov, otroški dodatek za dva otroka v višini 250 evrov, 52 evrov ji nakazuje Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, nekdanji mož pa za sina prispeva 85 evrov. Položnice zelo težko plača. Vsak mesec jih je v najemniškem stanovanju za 400 evrov. Ker v stanovanju nima centralnega ogrevanja, ima zdravstvene težave. Ogreva s pečjo na elektriko in varčuje.

Marija Trefalt

Marija Trefalt je invalidsko upokojena in ima 35 let delovne dobe. Štiri mesece po upokojitvi je prejela akontacijo pokojnine in odločbo o njeni višini. Ker je bil znesek zelo nizek, je na Zavodu za pokojninsko in invalidsko zavarovanje zaprosila za varstveni dodatek in ga dobila. Pred kratkim je prejela pismo, da ji bodo zaradi spremembe zakonodaje omenjeni dodatek ukinili. Ustrašila se je, saj ni vedela, kaj zanjo to pomeni. Sin ji je razložil, da bodo po njeni smrti od njega zahtevali, naj dodatek vrne iz dediščine. Dodatek nujno potrebuje, ker s pokojnino ne more preživeti, saj z njo ne pokrije stroškov.

Sektetar Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije Matjaž Juhart je poudaril, da je Odbor za delo, družino in socialne zadeve leta 2008 sprejel sklepe in zadolžil ministrstvo, naj pripravi področne zakone za senzorne invalide. Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije je takrat skupaj z ministrstvom pripravila Zakon o osebni asistenci, ki bi omogočil posamezne socialne pravice ter olajšal življenje in delo gluhih osebam, predvsem na področju kompenzacije invalidnosti zaradi komunikacijskih ovir ter statusa pri izobraževanju in delu. Zakon žal ni zaživel. Glede na to, da država krči socialne pravice vsem državljanom, si želi in hkrati pričakuje, da bi zakon zaživel, saj bi olajšal življenjske razmere gluhih in naglušnih. Javnost se je burno odzvala na dejstvo, da bo treba denarno socialno pomoč in varstveni dodatek po prejmemkovi smrti vrniti državi. Vendar to ni novost. Zakon o dedovanju velja od leta 1976. V 128. členu je zapisano, da se zapuščina osebe, ki je prejela socialno ali drugo pomoč iz javnih sredstev, omeji do višine vrednosti prejete pomoči. Država bo torej iz zapuščinske mase pokojnika uveljavljala vrnitev izplačanega denarja brez obresti, tudi za prejemke, izplačane pred 1. januarjem 2012. Dediči pa se lahko obvežejo povrniti vrednost dane pomoči iz lastnih sredstev, če želijo dedovati vse premoženje. Če prejemnik ne bo zapustil nič, država ne bo terjala poplačila. Koliko denarne pomoči je

kdo prejemal, bo razvidno iz skupne baze podatkov.

Jadranka Tkalec

Vodja enote za denarno-socialne pomoči na Centru za socialno delo Maribor Jadranka Tkalec je povedala, da so predmet vračanja denarne socialne pomoči varstveni dodatek in prispevki, ki jih lokalna skupnost daje za kritje institucionalnega varstva, tudi pomoč na domu.

Prednost tega zakona je v tem, da bo država razdeljevala pomoč tistim, ki jo potrebujejo, ne pa tistim, ki premoženje imajo, istočasno pa uveljavljajo pravice z razlogom, da nimajo sredstev za preživetje. Njihov center, ki je največji v Sloveniji, pokriva tudi pet okoliških občin in samo v Mestni občini Maribor v enem mesecu razdeli 1,5 milijona evrov denarnih socialnih pomoči.

Nekdo, ki bo hotel pomoč, bo moral privoliti na vpogled v premoženje. Na koncu bo 44 podatkov zbranih na enem mestu in ko se bo obravnavalo posameznega vlagatelja, bodo takoj na voljo.

Po besedah vodje enote za starševsko varstvo in družinske prejemke na Centru za socialno delo Maribor Dajane Voh so s 1. januarjem letos na centrih za socialno delo začeli odločati tudi o različnih subvencijah, kot so pravica do subvencije za vrtec, malico, kosilo in prevoz. Subvencije niso socialnovarstveni prejemki in ne sodijo pod Zakon o

dedovanju. Obračunava se jih glede na dohodek na družinskega člana. Upoštevajo se vsi dohodki družinskih članov, ki se delijo s številom članov.

Prav tako se upoštevajo nepremičnine, ki jih družina ima. Kot primer je navedla tričlansko družino, ki ima v lasti nepremičnino, veliko 130 kvadratnih metrov, v kateri živi. 110 kvadratnih metrov površine se pri obračunu ne upošteva, za 20 kvadratnih metrov pa se izračuna znesek letnih obresti, ki bi jih družina dobila, če bi omenjeno vrednost imela na banki.

Dajana Voh

Sekretarka Direktorata za socialne zadeve na Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve Barbara Starič Strajnar je pojasnila, da namen nove socialne zakonodaje ni v tem, da bi vsi dobili več ali bi država kaj prihranila.

Izhajali so iz dejstva, da bi iz približno enakega obsega javnih sredstev tisti, ki jih potrebujejo, dobili več, in tisti, ki jih ne potrebujejo ali jih potrebujejo v manjšem obsegu, pa manj ali nič, če do njih niso upravičeni. Tako se je znesek minimalnega dohodka, tako imenovana denarna pomoč za samsko osebo, z 230 evrov, kolikor je znašala decembra lani, povišal na 260 evrov.

Zakon o socialnovarstvenih prejemkih sicer določa, da bi morala ome-

njena pomoč znašati 288 evrov, vendar je interventni zakon ta znesek zamrznil. Bistveno pa se je povišal znesek varstvenega dodatka za tiste, ki izpolnjujejo enega od treh pogojev, to je da so starejši od 63 oziroma 65 let, trajno nezaposljivi ali trajno nezmožni za delo.

Njim pripada varstveni dodatek v višini največ 450 evrov. Posledično bodo tisti, ki pogoje izpolnjujejo, bistveno na boljšem. Vsi, ki imajo pravice že dodeljene, jim še trajajo. Če je oseba na primer lani avgusta za eno leto dobila otroški dodatek, ta pravica traja in ji ni potrebno storiti ničesar.

Za tiste, ki jim je pravica prenehala veljati konec lanskega decembra in se je zanje vedelo, da potrebujejo nove odločbe, do katerih ne bodo prišli v prvih dneh januarja, pa je bil sprejet interventni zakon.

Ta določa, da za vse tiste, ki jim je pravica prenehala z 31. decembrom 2011, te pravice veljajo še naprej in jih lahko uveljavljajo, dokler ne bodo dobili nove odločbe, s katero bo ugotovljeno, ali še izpolnjujejo pogoje. Če bo ugotovljeno, da jih izpolnjujejo več, bodo prejeli razliko za nazaj, pod pogojem, da so vložili vlogo za nadaljevanje teh pravic.

Ugotovili so tudi, da se na stare ali onemogle izvaja velik pritisk, naj se odpovejo varstvenemu dodatku, da to ne bi vplivalo na zapuščino. To je sprejemljivo, če dediči prevzamejo razliko, ki bi jo država dala v višini varstvenega dodatka. Če pa bodo ti ljudje ostali brez varstvenega dodatka in brez pomoči otrok, je to nedopustno. Zakon o zakonski zvezi in družinskih razmerjih namreč ureja dolžnost preživljanja, ki določa, da so starši dolžni vzdrževati svoje otroke do 18. oziroma do 26. leta, če se ti redno šolajo, otroci pa svoje starše, če ti nimajo dovolj sredstev za preživljanje, in so jih sami zmožni preživljati.

**Po oddaji Prisluhnilimo tišini povzel
Adem Jahjefendić**

Člani Društva gluhih in naglušnih Podravja Maribor ter podružnice Ptuj so se sredi februarja udeležili tradicionalnega pustnega karnevala na Ptuju.

Prehod iz zimskega, mrtvega dela leta, v pomladni, živi del, je čas, ko se prebujajo narava in ljudje. Prvi izmed pomladnih praznikov pa je ravno pust s kurentovanjem. Z izrazom kurentovanje so nekoč označevali slovenski ljudski običaj, ki so ga ljudje s podeželja praznovali v pustnem času. Iz vaškega okolja se je kasneje razširil na mestne trge in postal naš največji karneval.

NA PTUJU

Kurentovanje s pustnim rajanjem pa je zadnje čase postalo zabava za vse generacije in družbene sloje.

Člani društva so se na karnevalu predstavili kot črke enoročne in dvoročne abecede ter se aktivno vključili v kulturno dogajanje lokalne skupnosti. Predvsem pa so želeli opozoriti na svojo prisotnost v družbi in slišče motivirati k učenju slovenskega znakovnega jezika.

Po besedah Ivana Gragarja so že dolgo imeli željo, da bi se udeležili pustnega rajanja na Ptuju. Ko so

razmišljali, v kaj bi se našemili, so se spontano domislili enoročne in dvoročne abecede, saj večina sliščih ne ve, da gluhi v medsebojni komunikaciji uporabljajo abecedo, ki jim hkrati omogoča tudi komunikacijo s sliščimi.

Glavne zvezde vsakega pustovanja so kurenti. Na letošnji ptujski pustni povorki se jih je sprehodilo več kot šeststo. Kurent ni pustna šema, temveč tradicionalni narodni lik natančno določenega geografskega območja Dravsko-Ptujskega polja. Je bog veselja in vina, ki s čarobnimi zvonci ljudi vabi k plesu, hkrati pa tudi zavetnik veselja in življenjske vedrine. Spada v skupino pomladnih bogov, ki s plesom in truščem preganjajo zimo, prebujajo naravo, simbolizirajo plodnost in novo življenje.

V preteklosti je veljalo, da se je v kurenta lahko preoblekel le neporočeni vaški fant, celotni obred, imenovan kurentija, pa je predstavljal preobrazbo fanta v moškega.

V Društvu gluhih in naglušnih Podravja Maribor organizirajo tudi tečaj slovenskega znakovnega jezika. Poučujejo jih tolmači, 40-urni tečaj traja pol leta, nanj pa se lahko prijavite v društvu ali v ptujski podružnici. Tečaj obsega osnove slovenskega znakovnega jezika, enoročno in dvoročno abecedo, kretnje ter predstavitev.

**Po Spletni TV povzel
Adem Jahjefendić**

Člani društva na karnevalu

Državno prvenstvo v bowlingu

Konec februarja je Društvo gluhih in naglušnih Severne Primorske v sodelovanju s Športno zvezo gluhih Slovenije v novogoriškem bowling centru Magma X organiziralo državno prvenstvo gluhih v bowlingu. Prvenstva se je udeležilo petdeset navdušencev iz osmih društev. Med seboj se je pomerilo sedemnajst žensk in triintrideset moških. Tekmovanje je potekalo posamično in v parih. Ženskih parov je bilo sedem, moških pa štirinajst.

Dobitniki medalj posamično

Dogodek smo začeli z Zdravljico, ki jo je v znakovnem jeziku prikazal Vladan Vukajlovič. Navzoče je pozdravil vodja športne sekcije Društva gluhih in naglušnih Severne Primorske Pavel Rejec, veseli pa smo bili tudi obiska občinskega predstavnika mag. Tomaža Slokarja, ki se je odzval našemu vabilu ter tekmovalcem izrekel dobrodoščilo in jim zaželel športno srečo. Pravila tekmovanja je predstavil Damjan Šebjan, dopolnil pa ga je vodja tekmovanja in glavni sodnik Uroš Gregorič.

Po protokolarnem delu so se na stazah prižgale luči in keglji so začeli padati eden za drugim. Zaradi velikega števila prijav smo tekmovalce razdelili v tri skupine. V prvi so tek-

movale ženske, ki so s tekmovanjem pričele okrog pol devetih, in nekatere kljub zgodnji uri dosegle odlične rezultate.

Marsikoga je presenetil delegat Športne zveze gluhih, ki je vztrajno pregledoval izkaznice prijavljenih tekmovalcev, če imajo poravnano članarino za leto 2012. Letos je podelil nekaj ustnih opozoril in obljubil, da bo prihodnje leto bolj strog.

Med posameznicami je slavila Sabina Hmelina z odličnim rezultatom 1.095 točk, ki bi ji odličje prinesel, tudi če bi nastopila v moški konkurenci. Za njo se je uvrstila Fleri Švent z 862 osvojenimi točkami, bron pa je z 828 točkami osvojila Lojzka Meglič.

Dobitnice medalj posamično

Za ženskami je s tekmovanjem pričela prva skupina moških, za njo pa še druga. Posamezna skupina je tekmovala okrog dve uri in pol. V moški konkurenci napetosti ni manjkalo.

Na koncu je slavil Boštjan Rolk s 1.199 osvojenimi točkami. Milan Kralj je s 1.126 točkami osvojil srebro, Jožef Švent s 1.093 točkami pa bron. Tekmovalo se je tudi v dvojicah. Pri moških je zlato šlo v Kranj, srebro v Ljubljano in bron v Celje, pri ženskah pa zlato v Celje, srebro

v Kranj, bron pa v Mursko Soboto. Medalje so osvojila štiri društva, največ, kar pet, Društvo gluhih in naglušnih Celje, štiri Medobčinsko društvo gluhih in naglušnih Gorenjske Auris Kranj, dve Društvo gluhih in naglušnih Ljubljana in eno Društvo gluhih in naglušnih Pomurja Murska Sobota. Tekmovalcem ostalih društev je manjkalo malo treninga ali športne sreče. Morda jo bodo več imeli na ekipnem državnem prvenstvu, ki bo letos v Murski Soboti. Po podelitvi odličij je bilo na vrsti kosilo. Čas je hitro tekel, treba je bilo

analizirati mete, razdeliti napotke in poklepetati s prijatelji. Počasi smo se eden za drugim odpravili proti domu. Nekateri zadovoljni z rezultati, drugi z obžalovanjem, ostali pa prepričani, da bo prihodnjič bolje. Veseli smo, da smo imeli priložnost organizirati tekmovanje, ki se ga je udeležilo veliko tekmovalk in tekmovalcev. Upamo, da se prihodnje leto znova vidimo, ne na bowling stezi, temveč na kakšnem drugem igrišču.

Mojca Komelj
sekretarka DGN Severne Primorske

REZULTATI			
	MOŠKI POSAMIČNO		TOČKE
1. mesto	<i>Boštjan Rolk</i>	<i>MDGN Gorenjske Auris Kranj</i>	1.199
2. mesto	<i>Milan Kralj</i>	<i>DGN Ljubljana</i>	1.126
3. mesto	<i>Jožef Švent</i>	<i>DGN Celje</i>	1.093
	ŽENSKE POSAMIČNO		TOČKE
1. mesto	<i>Sabina Hmelina</i>	<i>DGN Celje</i>	1.095
2. mesto	<i>Fleri Švent</i>	<i>DGN Celje</i>	862
3. mesto	<i>Lojzka Meglič</i>	<i>MDGN Gorenjske Auris Kranj</i>	828
	MOŠKI DVOJICE		TOČKE
1. mesto	<i>MDGN Gorenjske Auris Kranj A</i>	<i>Boštjan Rolk/Janez Perčič</i>	2.249
2. mesto	<i>DGN Ljubljana A</i>	<i>Janez Slatinšek/Milan Kralj</i>	2.104
3. mesto	<i>DGN Celje A</i>	<i>Jožef Švent/Lojze Potočnik</i>	2.071
	ŽENSKE DVOJICE		TOČKE
1. mesto	<i>DGN Celje A</i>	<i>Sabina Hmelina/Fleri Švent</i>	1.957
2. mesto	<i>MDGN Gorenjske Auris Kranj A</i>	<i>Olga Ahačič/Lojzka Meglič</i>	1.630
3. mesto	<i>DGN Pomurja Murska Sobota A</i>	<i>Emilija Pocak/Jožica Verbančič</i>	1.470

Dobitnice medalj - dvojice

Dobitniki medalj - dvojice

IZBOR ZA NAJLEPŠE GLUHO DEKLE SLOVENIJE

Češka agencija Miss Deaf letos organizira izbor za najlepše gluho deklet sveta (Miss Deaf World 2012) in Evrope (Miss Deaf Europe 2012), ki bosta od 1. do 10. julija istočasno potekala v Pragi. Na tekmovanju se lahko prijavijo gluha in naglušna dekleta z vsega sveta, če so bila pred tem v svoji državi izbrana za najlepšo.

Kriteriji za udeležbo na izboru so: gluho ali naglušno deklet, ki obvlada znakovni jezik, staro od 17 do 28 let, neporočeno in brez otrok, telesne višine 160 cm in več, ki je bilo v svoji državi pod okriljem nacionalne organizacije gluhih izbrano za najlepšo.

Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije je letošnji izbor, ki je obenem tudi izbor kandidatke za udeležbo na mednarodnem tekmovanju, že razpisala. Prijavile so se tri: Mateja Kanalec iz Drežniških Raven nad Kobaridom, Mirjana Drumlič iz Biša pri Trnovski vasi in Mateja Mežnar iz Volčjega Potoka pri Radomljah. Pričakovali smo večji odziv, vendar razpis ni dosegel vseh zainteresiranih deklet.

Izbor za najlepše gluho deklet Slovenije je v veliki dvorani Društva gluhih in naglušnih Ljubljana potekal zadnji dan februarja. Kandidatke so morale pred žirijo in publiko v pogovorih pokazati svojo razgledanost, glasbeno-plesne in manekenske veščine. Žirija, ki so jo sestavljali najboljši športnik na svetovnem prvenstvu gluhih v Palermu Miha Jakofčič, spremljevalec lanske zmagovalke Damjan Šebjan, lanska misica Izabela Juriševič in nosilec programa Kultura gluhih na Zvezi društev gluhih in naglušnih Anton Petrič, je vsaki tekmovalki zastavila štiri vprašanja. Ocenjevala je njihove odgovore in talente.

Zmagala je Mirjana Drumlič, druga spremljevalka je postala Mateja Mežnar, prva pa Mateja Kanalec.

Mirjana Drumlič, Mateja Mežnar in Mateja Kanalec

Članica komisije Izabela Juriševič, druga spremljevalka Mateja Mežnar, zmagovalka Mirjana Drumlič in prva spremljevalka Mateja Kanalec

Anton Petrič Mirjana Drumlič

Mateja Kanalec

Ali gluhi lahko plešejo argentinski tango?

Za ples lahko rečemo, da je gibanje ob spremljavi glasbe. Kaj pa sta pravzaprav glasba in zvok? Tega ne zna natančno povedati nihče. Gluha bobnarka Evelyn Glennie v svojem eseju pravi, da je splošno prepričanje, da gluhi živijo v svetu tišine, napačno. Za razumevanje narave gluhosti moramo najprej razumeti naravo sluha, ki je v osnovi specializirana oblika dotika. Zvok je le vibrirajoči zrak, ki pride skozi uho in se prevede v električni signal, katerega obdelajo možgani. Čeprav tudi dotik povzroči enak odziv, delamo razliko med slišanjem zvoka in občutenjem vibracije, ki sta v realnosti eno in isto. Gluhost ne pomeni, da ne slišiš, pomeni le, da je nekaj narobe s tvojimi ušesi. Njen opis sovпада z najnovejšimi raziskavami na področju gluhosti in dojemanja glasbe.

Če je zvok le vibracija in sluh le specializirana oblika dotika, potem glasbo čutimo vsi. Podobno sva razmišljala tudi midva in v okviru Akademije za ples in Studia BA Tango naredila raziskavo z naslovom 'Pilotska raziskava plesno-gibalnih in socialnih vidikov aplikacije argentinskega tanga v populaciji gluhih'. Temeljila je na predpostavki, da je gib posledica vibracij v glasbi, ki jih

plesalec čuti, kar gluhemu plesalcu daje možnost glasbene interpretacije.

Argentinski tango sva želela predstaviti gluhim. Zanimalo naju je, kako se pri plesu počutijo ter kakšne so razlike med slišječimi in gluхими pri samem učenju tanga in interpretaciji glasbe. Zato sva v sklopu raziskave priredila skupni intenzivni tečaj tanga za slišječce in gluhe.

Foto: Tomaž Dular

Foto: Tomaž Dular

Rezultati so bili neverjetni. Gluhi so se plesa učili enako hitro kot slišječci, razlik v kakovosti gibanja in v gibalni komunikaciji med plesalcem in plesalko ni bilo. Gluhi plesalci so bili pri plesu enako ali bolj suvereni kot slišječci, gluhe plesalke pa so enako ali bolj natančno spremljale razvoj gibalne akcije plesalca kot slišječce.

Ugotovila sva, da gibalna interpretacija glasbe pri gluhih poteka na drugačen način kot pri slišječih, vendar ne vpliva na uporabo glasbe kot osnove za razvoj giba in ne postavlja ovire za ples med gluhim in slišječim partnerjem.

Argentinski tango je ples v paru, ki se je kot ulični ples razvil konec 19. stoletja v revnejših predelih Buenos Airesa in Montevidea, kasneje pa postal zelo priljubljen tudi v Evropi. Zanj sta značilni improvizacija in medsebojna komunikacija v paru. Številni tradicionalni elementi in sekvence so v preteklosti nastali z improvizacijo in se ohranili do danes. Glasbo uporabljamo kreativno, gib pa lahko ustvarjamo na podlagi ritma ali melodije.

Tudi sam ritem interpretiramo na svoj način in večinoma ne uporabljamo vsakega udarca za izvedbo koraka. Argentinski tango je tako ples, ki omogoča individualno interpretacijo glasbe, to pa gluhemu omogoča, da skozi občutenje vibracij na lasten način sledi glasbi.

Gluhim se je tečaj zdel zanimiv, večini ni bilo težko slediti učenju in bi nadaljevali z njim. Predlagali bi ga tudi ostalim gluhim, saj radi plešejo, in bi tako dobili možnost plesati v paru. Opozorili pa so naju, da je bolje, da jih sami povabijo na tečaj, saj se večina gluhih verjetno ne bi odločila za učenje v mešani skupini skupaj s slišječimi. Gluhi lahko plešejo argentinski tango, in to enako dobro kot slišječci. Tango je lep in poseben ples, kar so potrdili tudi gluhi udeleženci tečaja, ki so bili nad njim navdušeni. Če ne verjamete, jih vprašajte.

Andreja Podlogar in Blaž Bertonec

POSEBNA PONUDBA ZA ČLANE DRUŠTVA GLUHIH IN NAGLUŠNIH V TERMAH VIVAT v MORAVSKIH TOPLICAH

Dopust je v današnjem času zelo **pomemben del življenja**, saj nas vsakodnevne poslovne obveznosti močno izčrpajo. V **Termah Vivat** radi **prisluhujemo željam in potrebam naših gostov**, zato jih **razvijamo s prijaznostjo, domačnostjo in individualnim pristopom**. Ravno **prilagodljivost** naših term je ena izmed naših ključnih kvalitiet. Hotel Vivat****-superior je v celoti prilagojen osebam z omejenimi gibalnimi sposobnostmi, sedaj pa smo tako hotel kot tudi depandanso Vivat**** **dodatno prilagodili** osebam, ki imajo **težave s sluhom**.

Da bi se o naši kvalitetni ponudbi lahko prepričali, smo za člane društev naglušnih in njihove družinske člane, pripravili posebno ugoden paket.

ODDIH V OBJEMU TERMALNIH VRELCEV

Cene na osebo

Namestitev	Termin	02.1. –29.12.2012	
		3 noči	5 noči
Hotel Vivat****-superior		129,00 €	209,00 €
Depandansa Vivat****		119,00 €	199,00 €

Dodatni popusti izključeni! Ponudba velja za člane društva kot tudi za njihove družinske člane. Ugodnost se lahko koristi le ob predložitvi članske izkaznice.

Aranžma vključuje: polpenzion, neomejeno kopanje v bazenskem kompleksu Term Vivat, na dan prihoda in odhoda kopanje še cel dan, uporabo fitnes studia, **1x vstop v svet savn**, 10% popusta v salonu tajske masaže.

Družinski bonus: otroci do 4. leta bivajo **brezplačno**, otroci od 4. do 10. leta imajo **50% popust**, otroci od 10. do 14. leta imajo **30% popust**.

Celotno našo ponudbo si lahko ogledate na naši spletni strani www.vivat.si, kjer so objavljeni različni tematski programi bivanja, na katere **članom društva in njihovim družinskim članom, ob predložitvi članske izkaznice, priznamo dodatni 10% POPUST.**

Informacije in rezervacije:

02/538 21 08, 538 21 04

Email: danijela.kolar@vivat.si; www.vivat.si

Summary - povzetek

According to an appeal of the parliamentary Commission for Public Office and Elections the Slovenian Deaf and Hard of Hearing Clubs Association's management board held an extraordinary session deciding about our own representative in the Foundation for Financing Disability and Humanitarian Organisations. The list of all the candidates representing different disability organisations will be discussed by the National Council for Disability Organisations of Slovenia who is going to make a final list and send it to the Slovenian Parliament.

We are honoured to announce that our Web TV has been presented in the Zero Project Report 2012 international publication as an example of a best practice covering hard of hearing accessibility of information. The report is covering international research about the implementation of the UN Convention on the Rights of Persons with Disability and world-widely presents 27 good practices. Web TV's program directly enforces Convention's Article 21 and enables deaf with information in the sign language.

At the same time it informs general public about deafness and encourages adoption and execution of the national legislation in the field of sensorial disability. The publication can be viewed at www.zeroproject.org.

In January and February we held several meetings with the Ministry of Labour, Family and Social Affairs finalising the list of regulations and technical means. Our expectations haven't been fully met since the ministry is in a difficult financial situation due to the economic crisis. The activities in that respect have already been coordinated with other ministries, therefore we briefly expect the minister to sign both lists.

After introducing a Wap system and a Call Centre that are assisting to the hard of hearing we kept emphasising that they also need to gain access to 112 emergency number. Our suggestion was to enable it directly or through the Call Centre. Consequently the Administration of the Republic of Slovenia for Civil Protection and Disaster Relief introduced a new service called SMS 112.

